

ORNITHOLOGISCHE NOTITIES.

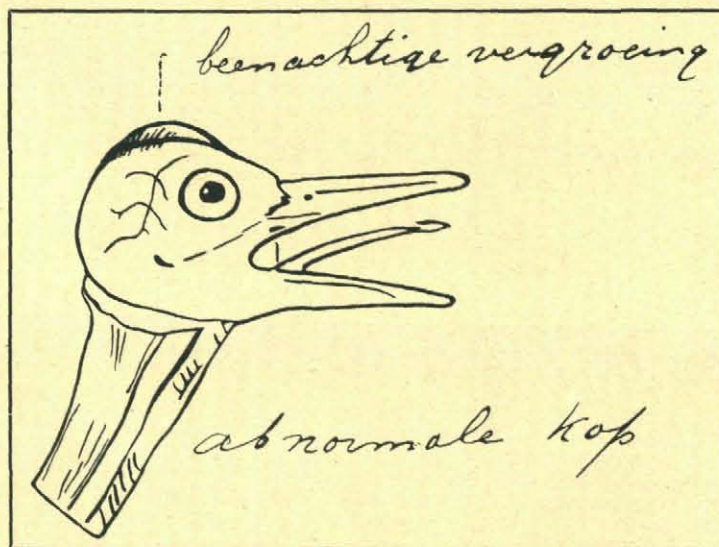
SEDERT ik mij ben gaan oefenen in het opzetten en prepareeren van vogels ten dienste mijner ornithologische studiën, heb ik in het korte tijdsverloop, dat ik daarmede bezig ben, tot tweemaal toe een bijzonderheid opgemerkt, eene afwijking van den normalen lichaamsbouw bij een groene specht en een sperwer, welke afwijkingen naar het mij voorkomt interessant genoeg zijn, om in wijder kring bekend te worden.

In het voorjaar van 1911 ontving ik een sperwer, waaraan bij een oppervlakkige beschouwing niets bijzonders viel te bespeuren, maar na de dijbeenderen van vleesch ontbloot te hebben, zag ik, dat bij deze beentjes op dezelfde hoogte een vergroeiing had plaats gevonden. 't Scheen of deze, na gebroken te zijn geweest, zich verkeerd gezet hadden, en als afgeknotte eindjes over of tegen elkander gegroeid waren. Dit moet reeds vroeg plaats gevonden hebben, daar zij stevig aan elkander verbonden waren, en de vogel eerst in volwassen toestand geschoten werd.

Een ander geval van vergroeiing nam ik bij de ontleding van een groene specht waar; zooals de teekening aangeeft, ontbraken bij deze de vetbundels en spieren, die bij normaal gevormde spechten zich aan weerszijden langs en over den kop bevinden. Zij staan in directe verbinding met de tong, waardoor de tong bij het in- en uittrekken

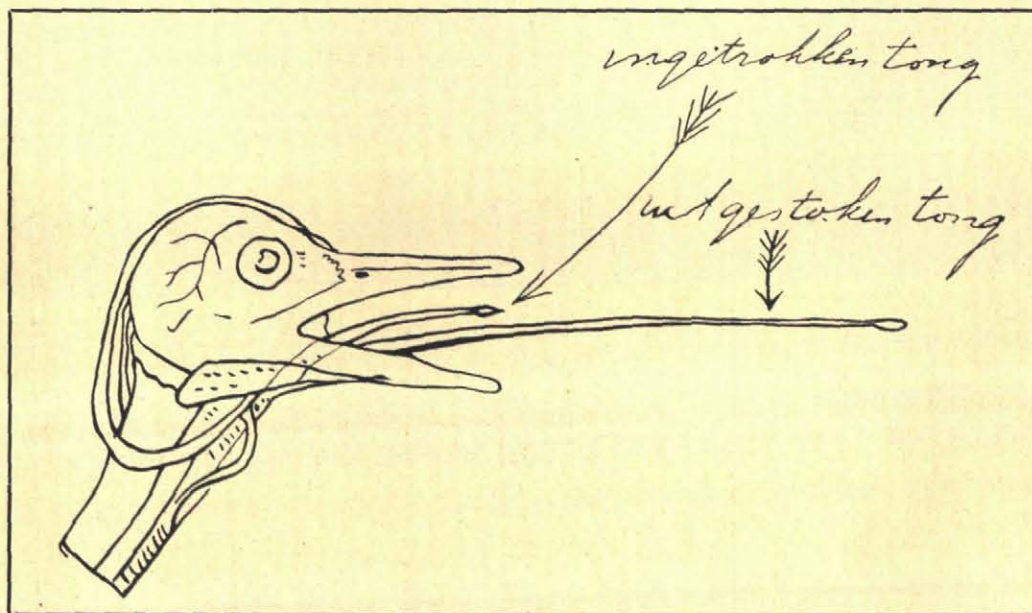
van uit de vetbundels langs de spieren de noodige kleefstof ontvangt tot het vangen van insecten. De hersenpan bezat een verheven scheeve, scherpe, beenachtige vergroeiing; deze vogel moet dus bepaald een heel andere levenswijze hebben gehad, die hem niet geschaad heeft bovendien. Het was een prachtig volwassen, overigens gezond uitziend mannelijk exemplaar. Jammer, dat zijn levenswijze in de vrije natuur niet is waargenomen, en wij gelijk veelal in zulke gevallen in gissingen van allerlei aard ons moeten verdiepen.

Een andere ervaring, die ik, sedert ik mij met opzetten bezighoud, heb opgedaan, is, dat door het onbedachtzame en in 't wilde rondschietsen van boschwachters en stroopers, menigen nuttigen vogel het levenslicht wordt uitgeblazen, zonder dat men zich voldoende rekenschap geeft of deze manier van doen gemotiveerd is. Daaronder hebben de nuttige uilen in de aller-eerste plaats te lijden. Ieder die dagelijks in de natuur rondgaat, moest weten, dat uilen zich hoofdzakelijk met muizen, ratten, meikevers en nachtvlinders voeden, en zich zeer zelden aan een vogeltje vergrijpen. Herhaald onderzoek heeft bewezen dat in de haarballetjes, die met andere onverteerbare resten worden uitgespuwd, zeer weinig vogelresten worden gevonden. Maar het is bepaald opvallend, dat zulke menschen alle natuurhistorische kennis missen en alles voor schadelijk aanzien en neerschieten, ja zelfs nog niet genoeg doordrongen

zijn van het groote nut voor land, tuinbouw en boschkultuur, dat vele vogels ons aanbrengen. Zoo ontving ik voor ruim twee jaren ongeveer 12 uilen (Bosch- en Velduilen), waarvan 8 exemplaren van één persoon. Aan den zoom van een uitgestrekt bosch, dicht in de nabijheid van een plas, hier in 't Gooi, die als drinkplaats voor snippen en andere kleine steltlooptjes in gebruik genomen werd, hadden deze vogels veel te verduren van de uilen, die jacht op hen maakten, daarom moesten deze vogels zooveel mogelijk op last van den grondbezitter (?) worden opgeruimd. Dit laatste komt mij onwaarschijnlijk voor, te meer daar ik ook op andere wijze de onbetrouwbaarheid van dezen persoon ondervond.

Behalve deze nuttige vogels vallen er ook nog heel veel andere en verschillende slacht-

offers door het moordend lood, zooals groene en bonte spechten, koekoeken, nachtzwaluwen, wielewalen, zang- en zwarte lijsters, spreeuwen, meezen, ijsvogels, torenvalken, blauwe en purper reigers, waterhoentjes, meerkoeten, futen, kievieten, tureluurs, en wie weet wat nog al niet meer, zonder dat er eenige aanleiding toe bestaat, deze vogellevens te vernietigen. Kwamen deze vogellijken nu nog maar in handen van hen, die studie van vogels maken, dan werd met dit roekeloos vermaak nog iets bereikt, maar zij komen dikwijls terecht bij hen, voor wien ze geen waarde hebben, en al heel spoedig worden ze weggeworpen. Dat is veelal het einde van zoovele nuttige vogels, een dooden waar niemand mede wordt gebaat, hetgeen een gruwel is in de oogen van alle natuurminnaars.

Hilversum.

S. H. JAKMA SZN.